

Instruks vedrørende en ny Kontrol, der var indført med Udførselsforbudene, skrev jeg deri omtrent følgende Sætning: Toldvæsenet maa, efterhaanden som Udsigten til Gevinst ved Uds mugling gør Uds mugling fordelagtigere, være forberedt paa Metoder til Omgaaelse af Udførselsbudene af den Art, som vi ikke venter os til daglig ved Indførselen, til Eksempel dobbelt Etikettering, skjulte Rum, Forstikkelse, dobbelt Emballage o. s. v.“. Dette er slaaet til i en Grad, som jo ikke er glædelig, men ærede Medlemmer vil af det foregaaende forstaa, at jeg paa intet Tidspunkt har delt den Forbløffelse, som mange i dette Ting viste, naar der ved Lejlighed blev debatteret om endogsaa store Folks Deltagelse i Overtrædelsen af Udførselsforbudene for personlig Gevinsts Skyld.

Men netop paa Grund af dette mit faktiske Kendskab er det mig om at gøre, at det under den almindelige Udstøden af Ak og Ve over Forholdene her i Landet og midt under den daglige Offentliggørelse af Domme og sensationelle Arrestationer bliver slaaet fast fra denne Talerstol, at det med Sandhed kan siges, at den danske Handelsstand, saa vidt i alt Fald Hovedstaden angaar, som jeg kender til, ikke er angrebet i sin Kærne, at tværtimod: den højeste Samvittighedsfuldhed og den nøjeste Sandfærdighed overfor de Autoriteter, som har at paase Udførselsforbudenes Overholdelse, vises ikke alene af de bedste og de ældste og de anseteste Huse, men af store Kredse af Handelsstanden, i hvilken disses gode Tradition endnu lever. Jeg ved vel, at dette Gang paa Gang er gentaget af Justitsministeren her i Tinget, men jeg mener, det kan være af Betydning, at det ogsaa bliver sagt af en, der som overordnet har med de Sager at gøre i det daglige paa et af de maaske mest udsatte Steder i dette Land, nemlig Københavns Frihavn. Den i og for sig meget fordelagtige Ting, at Pressen og Offentligheden holder nøje Øje med, hvad der foregaa, saaledes at Samvittigheden ikke falder i Søvn her i Landet, har Sider, som ikke er gavnlige. Der foregaaer der ved navnlig en Perspektivforskydning paa tre forskellige Punkter. De er alle tre vigtige, og de medfører alle tre Uretfærdigheder i Bedømmelsen. Den ene er det, at da der jo jævnligen, næsten daglig, sker noget saadant, saa faar det Udseende af, at Ondet er langt mere udbredt, end det i Virkeligheden er. Dette siger jeg bl. a. ogsaa rettet til den Kriminalretsassessor, som har de fleste af disse Sager til Be-

handling. Med al Agtelse baade for hans Nidkærhed, hans Skarpsindighed, Dygtighed og Retsindighed, saa bliver det sagt — fra saa mange Sider, at det ikke kan være galt —, at han har en Tendens til at skære alle, der kommer for hans Skranke, over een Kam, en Tendens til at behandle enhver, han skal tale med, ofte kun for at faa Oplysninger, som om der for hans Skranke kun stod overbeviste Forbrydere. For en Del beror det selvfølgelig paa det Retssystem, vi heldigvis nu kan se Ende paa, men for en Del beror det ogsaa paa den Perspektivforskydning, som jeg her har talt om, og dette beror igen paa et bestemt Forhold. Oppe i Stockholm ved den interparlamentariske Konference, hvor den danske Gruppe havde gjort mig den Ære at anmode mig om at være Medreferent af et af Spørgsmaalene, et Handelsspørgsmaal, havde jeg Lejlighed til at fremdrage en Kommissionsbetænkning fra England, hvor Politikkerens og Embedsmandens Stilling overfor den store Handelsstand, overfor Verdenshandelen, var blevet meget levende illustreret. En Side af dette, som jeg ikke havde Grund til at fremhæve deroppe, men som hører ind under det, jeg her taler om, fremgaar ogsaa af den engelske Blaabog om denne engelske Kommission. Der staar en Mangemillionær, Skibsreder og Frugt- og Skibsmægler for Skranken i Kommissionen under Ed og forklarer om en Verdensforretning, som han har foretaget, hvor der har været Tale om Gevinst og Tab af mange Millioner. Saa siger et af Kommissionens Medlemmer, der baade er Embedsmand og Parlamentsmedlem: „Jeg maa holde mig til Hovedet, naar De taler om disse mange Millioner — der er altsaa Tale om Hundreder Tusinder af Pund —, mig vilde det svimle for, hvis jeg skulde beskæftige mig i hele mit Liv med saadanne Tal, end sige da i een Forretning“. Dertil svarede denne Finanskonge: „Det kan jeg saamænd saa godt forstaa, men jeg er fra min Ungdom, fra min Uddannelse og gennem hele min Manddom og Virksomhed vant til at beskæftige mig netop med saadanne Cifre“. — Jeg tror, at man som dansk Embedsmand — bl. a. som Kriminalretsassessor — ikke skal lade det gaa i Glemmebogen, at der kan være Tale om Millionforretninger, hvor det gælder Gevinst og Tab af Millioner, uden at der deri ligger noget som helst illegitimt.

Det er den ene Side, hvor Perspektivforskydning finder Sted. Den anden Side er i og for sig pinligere. Det er den, at